

Welzijn en zorg

Infokaart

Ouderenmonitor Zeeland 2007

Inleiding

Welzijnsvoorzieningen voor ouderen ondersteunen (meestal nog zelfstandig wonende) ouderen, met als doel maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid te bevorderen. Deze voorzieningen richten zich vooral op preventie, begeleiding en praktische dienstverlening aan kwetsbare ouderen. Er bestaat een grote diversiteit aan welzijnsvoorzieningen. Het bieden van welzijnsvoorzieningen kan voorkómen en uitstellen dat een beroep wordt gedaan op (zwaardere) zorg. Mochten ouderen toch te maken krijgen met vermindering van hun zelfredzaamheid, dan kunnen ze een beroep doen op hun eigen netwerk (mantelzorg) of op zorg vanuit de professionele sector.

Deze infokaart beschrijft het gebruik van en de behoefte aan welzijnsvoorzieningen van zelfstandig wonende 65-plussers in Zeeland. Ook wordt in deze infokaart ingegaan op het gebruik van professionele zorg. Mantelzorg komt in een aparte infokaart aan bod.

Welzijnsvoorzieningen

Totale behoefte het grootst voor hulp bij administratieve of financiële activiteiten

In Zeeland maakt 46% van de 65-plussers gebruik van één of meer welzijnsvoorzieningen voor ouderen. Alleenstaanden en 75-plussers gebruiken vaker welzijnsvoorzieningen. Daarnaast gebruiken ouderen die beperkt zijn door hun lichamelijke gezondheid en ouderen met alleen AOW als

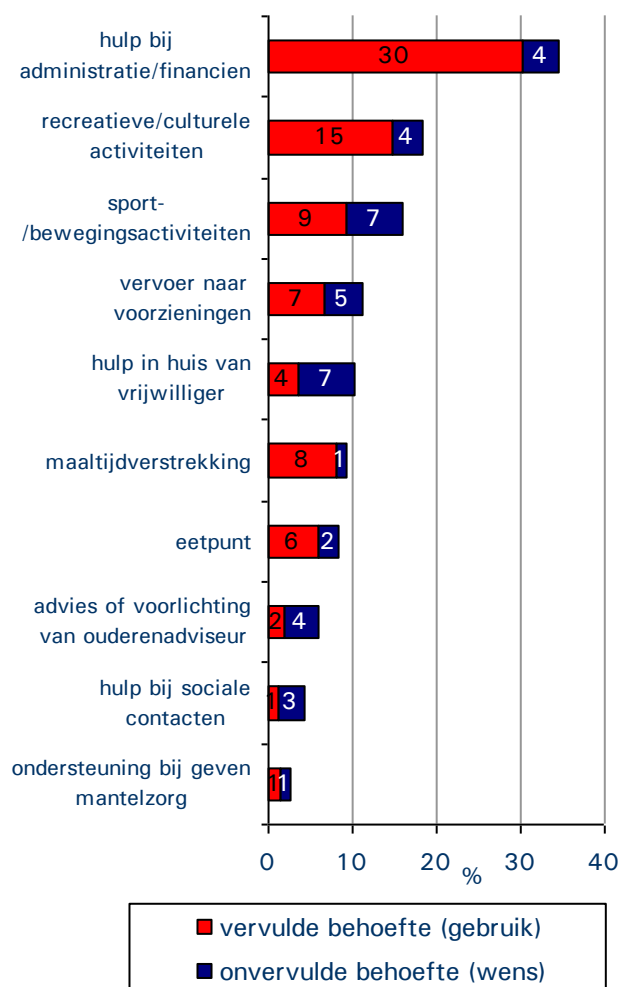
Kerngegevens

- In Zeeland maakt 46% van de ouderen gebruik van één of meer welzijnsvoorzieningen. Het gebruik is het grootst voor hulp bij administratieve of financiële activiteiten
- Van de 65-plussers in Zeeland heeft 20% behoefte aan één of meer welzijnsvoorzieningen, maar maakt daar nog geen gebruik van. Deze onvervulde behoefte is het grootst voor sport-/ bewegingsactiviteiten en hulp in huis van een vrijwilliger
- 65% van de ouderen weet van minimaal twee voorzieningen niet waar deze aan te vragen zijn
- Een kwart van de ouderen in Zeeland (26%) ontvangt momenteel professionele zorg
- 65-plussers in Zeeland vinden vooral de tandarts onvoldoende aanwezig

inkomen vaker welzijnsvoorzieningen. Verder gebruiken ouderen die moeite hebben met het uitvoeren van dagelijkse handelingen (zoals aan- en uitkleden, eten en drinken of zich volledig wassen) en huishoudelijke activiteiten (zoals de was doen, boodschappen doen of een warme maaltijd klaarmaken) vaker welzijnsvoorzieningen.

De behoefte aan welzijnsvoorzieningen is op te splitsen naar een vervulde behoefte ofwel *gebruik* en een onvervulde behoefte ofwel *wens* (ouderen die een voorziening wel zouden willen gebruiken, maar dat (nog) niet doen). In figuur 1 is voor elke voorziening weergegeven wat de vervulde en

onvervulde behoefte is. Het totaal van de twee is dus de totale behoefte aan een bepaalde voorziening.

Figuur 1. Percentage ouderen in Zeeland dat behoefte heeft aan welzijnsvoorzieningen, opgesplitst in vervulde en onvervulde behoefte

De totale behoefte is het grootst voor hulp bij administratieve of financiële activiteiten, recreatieve/culturele activiteiten en sport-/bewegingsactiviteiten. Deze drie voorzieningen worden ook het meest gebruikt (rode balken).

Eén op de vijf Zeeuwse ouderen wenst meer welzijnsvoorzieningen

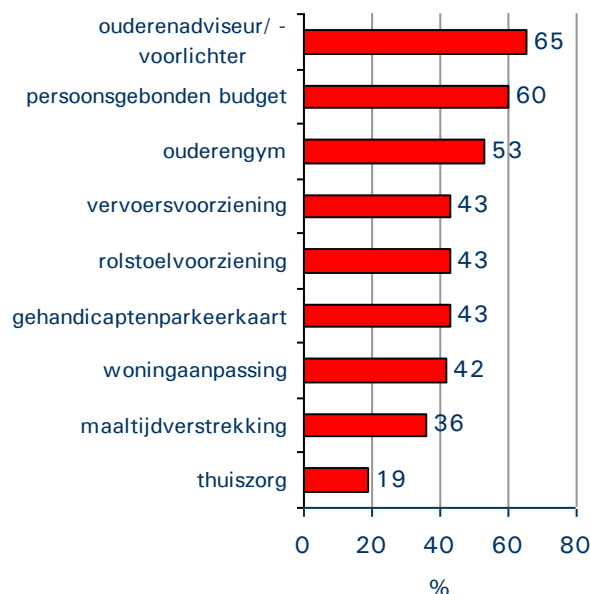
Van de 65-plussers in Zeeland heeft 20% behoefte aan (meer) welzijnsvoorzieningen, maar maakt daar nog geen gebruik van. Deze wens is hoger onder vrouwen, alleenstaanden, allochtonen en ouderen beperkt door hun lichamelijke gezondheid.

Deze onvervulde behoefte (wens) is het grootst voor sport- en bewegingsactiviteiten en hulp in huis van een vrijwilliger (zie figuur 1, blauwe balken).

Aan de ouderen die (nog) geen gebruik maken van een voorziening maar dit wel zouden willen, is gevraagd wat hiervoor de belangrijkste redenen zijn. Het meest genoemd werden: 'ik weet niet waar ik deze voorziening aan moet vragen' (44%) en 'ik wist niet dat deze voorziening bestond' (28%). Daarnaast gaf men als redenen aan: 'te duur' (20%), 'niet beschikbaar in mijn gemeente' (14%) en 'te ver weg' (9%).

Tweederde van de ouderen in Zeeland weet van minimaal twee voorzieningen niet waar men deze kan aanvragen

Voor een aantal specifieke voorzieningen is nagevraagd of ouderen weten waar ze deze kunnen aanvragen (zie figuur 2). Vooral voor de ouderenadviseur of -voorlichter en persoonsgebonden budget is bij veel ouderen onbekend waar dit aan te vragen is. Van de 65-plussers weet 65% van minimaal twee voorzieningen niet waar deze aan te vragen zijn.

Figuur 2. Percentage ouderen in Zeeland dat niet weet waar voorzieningen aan te vragen zijn

Professionele zorg

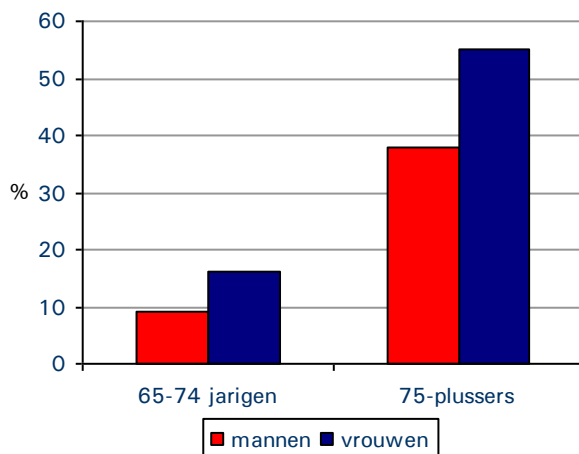
Een kwart van de ouderen in Zeeland ontvangt professionele zorg

Van de 65-plussers in Zeeland heeft 30% in het afgelopen jaar professionele (betaalde) zorg ontvangen en ontvangt 26% momenteel professionele (betaalde) zorg.

Van de ouderen die in het afgelopen jaar professionele zorg hebben ontvangen, kreeg 93% huishoudelijke verzorging, 47% persoonlijke verzorging, 29% verpleging, 13% dagopvang- of verzorging en 11% dagbehandeling.

75-plussers maken meer gebruik van professionele zorg dan ouderen in de leeftijdsgroep 65-74 jaar (zie figuur 3). In het afgelopen jaar hebben vrouwen (36%) vaker professionele zorg ontvangen dan mannen (21%). Zoals te verwachten valt, ontvangen ouderen die beperkt zijn door hun lichamelijke gezondheid aanzienlijk vaker professionele zorg dan ouderen die niet beperkt zijn (56% tegenover 15%). Verder blijken alleenstaanden, ouderen in stedelijke gemeenten en ouderen met alleen AOW als inkomen vaker professionele zorg te ontvangen.

In Zeeland heeft 1% van de ouderen professionele zorg aangevraagd en staat 0,4% op de wachtlijst voor het ontvangen van professionele zorg.

Figuur 3. Percentage ouderen in Zeeland dat het afgelopen jaar professionele zorg heeft ontvangen naar leeftijd en geslacht

Tevredenheid voorzieningen

Vooral tandarts onvoldoende aanwezig in Zeeland

In Zeeland is voor vijf zorgvoorzieningen bekeken hoeveel ouderen van mening zijn dat de zorgvoorzieningen onvoldoende aanwezig zijn en is nagevraagd hoe tevreden men over de dienstverlening van deze vijf zorgvoorzieningen is. Van de 65-plussers in Zeeland vindt 14% de tandarts onvoldoende aanwezig (zie tabel 1). De ouderen zijn het minst tevreden over de dienstverlening van de huisarts (3%).

Tabel 1. Percentage ouderen in Zeeland dat voorziening onvoldoende aanwezig vindt en dat ontevreden is over dienstverlening

	Onvoldoende aanwezig	Ontevredenheid dienstverlening
Huisarts	5%	3%
Apotheek	6%	2%
Tandarts	14%	2%
Fysiotherapeut	5%	1%
Maatschappelijk werk	8%	1%
Kruiswerk/ wijkverpleging	6%	1%

Hoe komt de GGD aan deze informatie?

De gegevens in deze infokaart zijn afkomstig uit de Ouderenmonitor Zeeland 2007 van de GGD Zeeland. Het onderzoek is uitgevoerd in alle dertien gemeenten in Zeeland. De gezondheidsenquête is naar 9.000 zelfstandig wonende 65-plussers gestuurd. Ouderen uit institutionele huishoudens (verzorgingshuizen en verpleeghuizen) hebben niet aan het onderzoek deelgenomen. De vragenlijst is door 6.631 65-plussers ingevuld, wat een respons van 74% betekent.

Waar in deze infokaart risicogroepen worden beschreven, is steeds gekeken naar geslacht, leeftijd, etniciteit, burgerlijke staat, sociaal economische status (hier bepaald door het financieel rondkomen met alleen AOW), lichamelijke beperkingen en mate van verstedelijking (wonen de ouderen in een stedelijke omgeving of meer op het platteland).

Meer informatie?

Voor meer resultaten uit de Ouderenmonitor Zeeland 2007 gaat u naar www.GGDgezondheidsatlas.nl. Op deze website vindt u meer cijfers. Daar vindt u tevens de andere infokaarten die over dit onderzoek zijn geschreven:

lichamelijke gezondheid, kwaliteit van leven, leefstijl, eenzaamheid, mantelzorg, wonen, sociale veiligheid en huiselijk geweld, en kwetsbare ouderen. Deze informatie is met name bedoeld voor de Zeeuwse gemeenten bij het onderbouwen van het lokaal gezondheidsbeleid. De GGD Zeeland kan gemeenten bij het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van gezondheidsbeleid ondersteunen.

Colofon

Auteurs:

Leonie de Bruijne, Karin Weterings

GGD Zeeland, afdeling Beleidsadvisering en –Ondersteuning

Evie Haest

GGD Brabant-Zuidoost, afdeling Gezondheidsbevordering

Rebecca Bareman

GGD West-Brabant, afdeling Gezondheidsbevordering

www.ggdzeeland.nl en www.GGDgezondheidsatlas.nl

© GGD Zeeland, Goes oktober 2008